

Sayı : 2012/139
Konu : Çek Kanununda Değişiklik Yapılmasına
Dair Kanun hk.

14 02 2012

ODALARA 08 SAYILI GENELGE

Çek Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair 6273 sayılı Kanun, 03 Şubat 2012 tarih ve 28193 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Kanun ile 5941 sayılı Çek Kanununda karşılıksız çek sahipleri için öngörülen hapis cezası kaldırılarak, çeki karşılıksız çıkanlar için alacaklının şikayetine bağlı olarak 10 yıl süreyle çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı getirilmiştir. Ayrıca, çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı kararı; karşılıksız çekin düzenlenmesi suretiyle dolandırıcılık, belgede sahtecilik veya başka bir suçun işlenmesi halinde de verilecektir. Böylece, karşılıksız çekle birlikte aynı zamanda dolandırıcılık, belgede sahtecilik veya başka bir suçun işlenmesi halinde, çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı kararı verilmesinin yanı sıra, kişinin Türk Ceza Yasası'nın ilgili hükümlerine göre de cezalandırılması söz konusu olacaktır.

6273 sayılı Kanuna göre; karşılıksız çek bedelinin, faiziyle birlikte ödenmesi veya şikayetçinin şikayetini geri alması halinde çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı 10 yıllık süre dolmadan kaldırılacaktır.

Söz konusu Kanun'da yer alan yeni düzenlemelere göre; daha önce adli sicilde tutulan çek sicili ise Merkez Bankasına aktarılacak, çek defterinin her bir yaprağına, çekin basıldığı tarih de yazılacak ve bu tarihten itibaren çekin 5 yıl içinde ibraz edilmemesi halinde, muhatap bankanın ödemekle yükümlü olduğu tutara ilişkin sorumluluğu sona erecektir.

Söz konusu Kanun gereğince; bankalar, 1 ay içinde yeni çek defterlerini bastırarak ve 31 Aralık 2012 yılına kadar müşterilerine yeni çek defterlerini verecek, ellerindeki eski çek defterlerini imha edecek, ancak söz konusu Kanunun yayımı tarihinden önce yürürlükte bulunan eski hükümler gereğince düzenlemiş olan çeklerin hukuki geçerliliği devam edecektir.

Çek Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair 6273 sayılı Kanun genelgemiz ekinde mevcuttur.

Bu itibarla; bilgilerinizi ve Odanıza bağlı tüm esnaf ve sanatkarlarımıza duyurulması hususunda gereğini rica ederiz.

Oktay ALBAYRAK
Genel Sekreter

Hasan ALIŞAN
Başkan

EK:
Çek Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair 6273 sayılı Kanun (2 sayfa)

KANUN

ÇEK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Kanun No. 6273**Kabul Tarihi: 31/1/2012**

MADDE 1 – 14/12/2009 tarihli ve 5941 sayılı Çek Kanununun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “adli sicil” ibaresi “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddenin yedinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“d) Çekin basıldığı tarih,”

MADDE 2 – 5941 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “altıyüz” ibareleri “bin” şeklinde ve altıncı fıkrasında yer alan “şikâyette” ibaresi “talepte” şeklinde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(9) Çekin, üzerinde yazılı baskı tarihinden itibaren beş yıl içinde ibraz edilmemesi hâlinde, muhatap bankanın üçüncü fıkraya göre ödemekle yükümlü olduğu tutara ilişkin sorumluluğu sona erer.”

MADDE 3 – 5941 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin başlığı “Çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı” şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan “hukukî ve cezai sorumluluk” ibaresi “hukukî sorumluluk ile idarî yaptırım sorumluluğu” şeklinde, birinci ve onuncu fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; ikinci, dördüncü, dokuzuncu ve onbirinci fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

“(1) Üzerinde yazılı bulunan düzenleme tarihine göre kanunî ibraz süresi içinde ibrazında, çekle ilgili olarak karşılıksızdır işlemi yapılması hâlinde, altı ay içinde hamilin talepte bulunması üzerine, çek hesabı sahibi gerçek veya tüzel kişi hakkında, çekin tahsil için bankaya ibraz edildiği veya çek hesabının açıldığı banka şubesinin bulunduğu yer ya da çek hesabı sahibinin yahut talepte bulunanın yerleşim yeri Cumhuriyet savcısı tarafından, her bir çekle ilgili olarak çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı kararı verilir. Bu fıkra hükmüne göre çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı kararı, karşılıksızdır işlemine tabi tutulan çekin düzenlenmesi suretiyle dolandırıcılık, belgede sahtecilik veya başka bir suçun işlenmesi hâlinde de verilir.”

“(10) Çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı kararına karşı yapılacak başvuru ve itirazlar hakkında, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun kanun yoluna ilişkin hükümleri uygulanır. Çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı kararına karşı yapılan başvurunun kabulü hâlinde, bu kararla ilgili olarak da sekizinci fıkradaki bildirim ve yayımlanma usulü izlenir.”

MADDE 4 – 5941 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağının kaldırılması

MADDE 6 – (1) Karşılıksız kalan çek bedelinin, çekin üzerinde yazılı bulunan düzenleme tarihine göre kanunî ibraz tarihinden itibaren işleyecek 3095 sayılı Kanuna göre ticarî işlerde temerrüt faiz oranı üzerinden hesaplanacak faizi ile birlikte tamamen ödenmesi hâlinde, çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı Cumhuriyet savcısı tarafından kaldırılır. Çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağının kaldırıldığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına 5 inci maddenin sekizinci fıkrasındaki usullere göre bildirilir ve ilân olunur.

(2) Çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı kararının verildiği yer Cumhuriyet başsavcılığına başvurularak talebin geri alınması hâlinde de birinci fıkra hükmü uygulanır.

(3) Çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağına ilişkin kayıt, kaydın girildiği tarihten itibaren her hâlde on yıl geçmesiyle Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından resen silinir ve bu işlem ilân olunur.”

MADDE 5 – 5941 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin dokuzuncu fıkrasında yer alan “bir yıla kadar hapis” ibaresi “Cumhuriyet savcısı tarafından üçyüz Türk Lirasından üçbin Türk Lirasına kadar idarî para” şeklinde değiştirilmiştir

“GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bankalar, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına bu maddenin yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde 2 nci maddeye göre yayımlanacak tebliğde belirlenen esaslara uygun olarak yeni çek defterleri bastırırlar.

(2) Bankalar, 31/12/2012 tarihine kadar müşterilerine yeni çek defterlerini verir ve ellerindeki eski çek defterlerini imha ederler.

(3) Bu Kanunun bu maddenin yayımı tarihinden önce yürürlükte bulunan hükümleri ile mülga 3167 sayılı Kanun hükümleri gereğince düzenlenmiş olan eski çeklerin hukukî geçerliliği devam eder.

(4) Bankaların müşterilerine verdikleri eski çek defterleriyle ilgili olarak, muhatap bankanın 3 üncü maddenin üçüncü fıkrasına göre ödemekle yükümlü olduğu tutara ilişkin sorumluluğu 30/6/2018 tarihinde sona erer.

(5) 31/12/2017 tarihine kadar, üzerinde yazılı düzenleme tarihinden önce çekin ödenmek için muhatap bankaya ibrazı geçersizdir.

(6) Bu maddenin yayımı tarihinden önce verilen çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı kararlarına ilişkin kayıtlar, 6 nci maddede düzenlenen yasağın kaldırılmasına ilişkin şartlar oluşuncaya kadar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında tutulmaya devam olunur.

(7) Bu Kanun hükümlerine göre suç karşılığı uygulanan yaptırım, idarî yaptırma dönüştürülen fiiller nedeniyle,

a) Soruşturma evresinde bulunan dosyalar hakkında Cumhuriyet başsavcılığınca,

b) Kovuşturma evresinde bulunan dosyalar hakkında mahkemeye,

idarî yaptırım kararı verilir. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında bulunan dosyalar hakkında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca, Yargıtayın ilgili dairesinde bulunan dosyalar hakkında ise ilgili dairece, bu Kanuna göre işlem yapılmak üzere dava dosyası hükmü veren mahkemeye gönderilir ve bu mahkeme tarafından duruşma yapılmaksızın karar verilir.”

MADDE 7 – 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 726 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “altı ay” ibareleri “üç yıl” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8 – 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 814 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “altı ay” ibareleri “üç yıl” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 9- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.